

Ög 179. Klostermuren, Vadstena.

Pl. 97.

Litteratur: E. Ihrfors, Grafstens-afskrifter i Vadstena klosterkyrka (1902, hs i Vadstena kyrkoarkiv O i a nr 9; fotokopia i ATA), sista sidan.

Äldre avbildning: Johan F. Kock, Anteckningar om Wadstena kloster (Stockholm 1825), s. 14; Foto E. Brate (ATA).

Stenen står som på Brates tid rest vid nordänden av den mur, som utgjorde den forna munkträdgårdens östra begränsning, strax utanför klosterkyrkans sydöstra hörn. Om dess ursprungliga befinthet vet man intet, ty då Broocman år 1760 antecknar, att den låg vid sjöstranden, där krigsmanshuset (inhyst i munkklostrets hus) hade sin kölna, tjänade den tydligen något praktiskt syfte, eftersom tre borrhål, som nu finnas i stenen, väl härröra från denna tid. Wallman, som tydligen omkr. 1822 ombestyr runstenens uppflyttning till klosterträdgården, fann den ligga alldeles i vattenkanten, så att sjön ibland steg upp över stenen. Den var redan då ituslagen, och Wallman tog upp även dess nu felande del, »från sjöbottnen». Då emellertid dess inskrift var så utplånad, att intet av läsningen återstod, har detta stycke sedermera icke tillvaratagits.

Där den står vid muränden, har runstenen nu sjunkit ned i marken, så att de nedersta runorna ej äro tillgängliga utan att framgrävas⁴. Runorna äro så gott som överallt tydliga och läsningen därför klar. På framsidan finnas rätt många antydningar till orneringslinjer, men de nu urskiljbara spåren bilda intet sådant sammanhängande mönster, att jag vågar fylla i dem.

Inskrift:⁵

...i : stin : **p**onsi : rfti : rskil faþur : sin :

5

10

15

20

25

»... reste⁶ denna sten efter Eskil, sin fader.»

Till läsningen: Runorna 11 och 15 återger Brate som **r**, 14 som **i**. Sant är, att på bägge hst:a i 11 och 15 finnas nedtill t.v. något som liknar streck till bst:a på en **r**-runa, men på högra sidan av 11 finns ingen motsvarighet (ytan dock här skadad), och även t.h. om 15 är det nedåtgående snedstreckt mindre tydligt. Å andra sidan kan man nedtill på hst av 14 finna spår i ytan, som hade denna runa varit en **r**-runa. Då den övervägande sannolikheten kanske talar för, att Brates läsning är den riktiga, följer jag honom ovan vid transkriberingen av inskriften, men jag har vid min uppmålning lämnat de omtvistade bst:a till 11 och 15 oifyllda för att lämna möjlighet till direkt iakttagelse å stenen — å andra sidan har jag markerat de tänkbara resterna av bst:r nedtill å r. 14.⁷

Plansch 97b. Ög 179. Klostermuren, Vadstena.
Foto Nordén 1946.

⁴ Wessén skriver i marginalen: Detta måste ju ske! R. 1–3 ej på fotot. Ny bild torde bli nödvändig.

⁵ Jansson skriver i sitt PM från 1947: »R[uninskr.] och ö[övers]. bort».

⁶ Nordén skriver »(rest)e», i utgåvan medtas inte parenteserna.

⁷ I marginalen skriver Wessén: Detta måste klaras ut. Nu motsats mellan foto och beskrivning.

Detta dokument ingår i en digital utgåva av Arthur Nordéns supplement till Erik Brates Östergötlands runinskrifter. Manuset avslutades 1947 och var tänkt att tryckas 1948. Utgåvan publiceras fritt tillgänglig på Internet.

Texten innehåller inte nyare litteraturreferenser än 1947 och tar ingen hänsyn till modern runforskning och måste därför användas med reservationer. Utgåvan är ännu preliminär och kan komma att revideras. Hittar du felaktigheter är du välkommen att meddela dessa till utgivaren på nedanstående e-postadress.

Utgivare: Jan Owe

Kontakt: runor@gamlebo.se

Senast ändrad 2020-05-17